

Täysistunto

Tiistai 9.9.2025 klo 14.00

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain ja holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 69/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun, niin asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Esittelypuheenvuoro, ministeri Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 **Oikeusministeri Leena Meri** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä edunvalvontalainsäädäntöä koskeva esitys perustuu hallitusohjelman kirjauksiin siitä, että olemme tunnistaneet lainsäädännön päivitystarpeita niin holhoustoimilaissa kuin edunvalvontavaltuutusta koskevassa laissa. Hankkeen taustalla on tietysti myös se, että väestö ikääntyy ja asioiden hoitamiseen tarvitaan useammin muita ihmisiä, joko omaisia tai viranomaisedunvalvontaa tai valtakirjalla hoidettavaa asioiden hoitoa. Apua asioiden hoitamiseen tarvitaan yhä useammin, ja sen vuoksi on tärkeää, että nämä säädökset ja lainsäädäntömme ovat ajan tasalla. Monista näistä on saatu matkan varrella kokemusta, ja niitä muutetaan järkevämpäänkin suuntaan.

Tämä esitys koskee nimenomaan holhoustoimilain mukaista edunvalvontaa, joka on useimmiten virkamiesvetoista, ja myös edunvalvontavaltuutusta, joka tuli vuonna 2007 mahdolliseksi, jossa henkilö itse laatii valtakirjan ja antaa ohjeistusta lain reunaehtoja noudattaen, mitä valtuutettu voi hänen puolestaan tehdä, mikäli hän menettää kykynsä itse hoitaa taloudellisia tai henkilöä koskevia asioita. Tästä valtakirjasta on tullut erittäin suosittu ja toimiva keino järjestää asioiden hoito tulevaisuuden varalle, koska silloin voi valita itse luotettavan henkilön tai sijaisen, ei tarvitse niin sanotusti viranomaisen kanssa hoitaa asioita, ja monille se on ollut erittäin hyvä tapa. Näitä valtuutuksia onkin voimassa jo yli 20 000.

Olemme käyneet tätä lainsäädäntöä ministeriössä läpi, ja tässä on ollut laajempi työryhmä. Tässä on tarpeen tehdä muutoksia, ja näitä tässä esitetään. Tässä on tarkoituksena helpottaa edunvalvojan ja edunvalvontavaltuutetun, joka on siis tuo valtakirjalla toimiva henkilö, tehtävien hoitamista. Niitä selkeytetään ja puretaan turhaa sääntelyä siltä osin kuin se on mahdollista ja samalla kevennetään edunvalvojia valvovan holhousviranomaisen hallinnollista taakkaa, joka on nykyisin tietysti Digi- ja väestötietovirastossa toimiva yksikkö. Ja kun muistetaan, että edunvalvontalainsäädännön nimenomaisena tarkoituksena on hei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

kossa asemassa olevien henkilöiden suojaaminen, lainmuutoksissa on huolehdittu tarkasti myös siitä, ettemme heikennä näiden ihmisten oikeusturvaa sujuvoittamisen tai muun syyn vuoksi.

Edunvalvontavaltuutusta koskevasta laista pidän erityisesti tärkeänä sitä ehdotusta, jonka mukaan valtuutettu voi jatkossa myydä kiinteistön tai tehdä kiinteistöön liittyviä oikeustoimia suoraan tuon valtakirjan nojalla, jollei valtuuttaja ole sitä rajoittanut. Valtuuttajahan voi myös rajoittaa hyvinkin yksityiskohtaisilla määräyksillä valtuutetun toimintaa. Nykyisin tämä on siten, että ne edellyttävät erityistä mainintaa edunvalvontavaltakirjassa, ja kun moni asuu kiinteistössä tai asunto-osakeyhtiössä, niin he eivät ole osanneet tehdä tällaista eroa, ja siitä on aiheutunut sitten hankaluuksia, kun on pitänyt hakea vielä erillinen tämmöinen viranomaisvetoinen edunvalvoja. Se on koettu hyvin byrokraattiseksi, ja se hidastaa asioiden hoitoa. Tästä syystä tuota pykälää on tarkoitus muuttaa, ja toki se koskee vain voimaantulon jälkeen tehtyjä valtuutuksia.

Toinen käytännön kannalta merkittävä muutosehdotus liittyy edunvalvontavaltakirjassa yksilöityjen vähäisten lahjojen antamiseen. Ongelma on monesti se, että tuo valtuutetuksi määrätty, vaikkapa tytär äidillensä esim., ei voi antaa valtuuttajan toivomia syntymäpäivalahjoja esimerkiksi lapsenlapsille. Tässä tämä esteellisyys johtuu lähisukulaisuudesta, ja tässä nyt ehdotetaan, että jos valtakirjassa yksilöidään, että voi antaa vähäisiä lahjoja — tietysti ei voi itsellensä antaa, mutta esimerkiksi lapsenlapsille — niin silloin näin voisi toimia. Tämä on käytännönläheinen. Totta kai isovanhempi, jolla on varoja siihen, on halunnut jatkaa sitä menettelyä, että annetaan jouluna vaikka 50 euroa. Tämä ei oikein ole ollut mahdollista, ja tämä on aiheuttanut käytännölle vieraita tilanteita.

No, kuten sanoin, Digi- ja väestötietovirasto toimii holhousviranomaisena, joka valvoo edunvalvojan toimintaa myös ennakolla, lupasääntelyllä, ja sitten jälkikäteen annetaan vuositilejä. Myös tähän niin sanottuun perinteiseen edunvalvontaan, joka on hyvin viranomaispaineista, ehdotetaan muutoksia holhoustoimilakiin, ja ne kohdistuvat ennen kaikkea näihin lupiin, mitä lupia pitää etukäteen hakea päämiehen puolesta tehtäviin oikeustoimiin. Niihin ehdotetaan muutoksia, joilla lupavaatimuksia täsmennetään ja osin myös poistetaan. Yhtenä esimerkkinä on se, että jatkossa edunvalvoja ei tarvitse päämiehen puolesta lupaa, kun hän tekee esimerkiksi puukaupat. Holhousviranomaisen voi tietysti pyytää metsänhoitosuunnitelmaa, jos päämiehellä on merkittävä omaisuus, mutta holhoustoimilaissa on muutenkin hyvin tarkat säädökset siitä, että edunvalvojan tulee hoitaa päämiehensä asioita huolellisesti ja hänen taloudellisia etujaan valvoen, ja esimerkiksi puukaupoissa on koettu, että siinä valvontaviranomaisen tehtävä on ollut lähinnä katsella kauppahintaa hyvin monenlaisista arviolausunnoista, ja tämä on jätetty nyt sitten pois näistä erityistä lupaa edellyttävistä oikeustoimista. Toki se ei estä sitä, että maistraatti voi aina valvonnassaan pyytää lisäselvityksiä edunvalvojalta sitten vuositilin yhteydessä tai muutoinkin.

Holhoustoimilaki koskee myös alaikäisen lapsen edunvalvojia siltä osin, kun lapsilla on tietty määrä omaisuutta. Lapsen vanhemmat ovat tietysti edunvalvojia, jotka hoitavat taloutta, ja heidän kannaltaan merkityksellinen ehdotus tässä on se, että tämän varallisuusrajan, jolla nykyisin merkitään holhousasioiden rekisteriin nämä edunvalvojahuoltajat, jotka joutuvat antamaan sitten jatkossa vuositilejä, summa nousee 20 000 eurosta 30 000:een. Tämä perustuu rahanarvon muutokseen. On koettu, että on kevyempi menettely, jos se rahanarvoa vastaisi, eikä tulisi turhaa hallinnollista taakkaa. Toki, jos tulee maistraatin — tai ei maistraatin, nythän minä puhun vanhoista ajoista — Digi- ja väestötietoviraston tietoon,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

että huoltajat/edunvalvojat ovat käyttäneet väärin tai on jotain epäilyksiä väärinkäytöksistä, niin siellä kyllä on lasten vanhempia, jotka pienemmälläkin summalla sitten ovat valvottavana, jotta maistraatti — Digi- ja väestötietovirasto — voi valvoa sitä, että huoltajat hoitavat asioita asianmukaisesti.

On tärkeää, että edunvalvojat ja valtuutetut pystyvät hoitamaan asioita myös päämiehensä puolesta sähköisissä palveluissa — niistäkin puhuttiin tänään — ja esimerkiksi veroilmoituksen tekeminen verkossa on ollut mahdollista jo viime vuodesta lähtien. Tästä on ollut keskustelua. Mutta terveydenhoitoon liittyviä asioita ei voi vielä hoitaa sähköisissä palveluissa. Asia on tiedostettu, ja meillä onkin tänä syksynä alkamassa yhdessä valtiovarainministeriön kanssa jatkohanke, jossa pohdimme puolesta asiointia, ja tulemme saattamaan tätä ajan tasaisesti vielä tällä hallituskaudella. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Ja sitten menemme keskusteluun. Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

15.29 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Kunnioitettu ministeri! Nyt käsittelyssä oleva asia koskee edunvalvontavaltuutuksesta ja holhoustoimesta annettujen lakien ajantasaistamista. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa edunvalvonnan ja edunvalvontavaltuutuksen käytäntöjä samalla, kun turvataan yksilön oikeudet ja asioiden hoidon turvallisuus. Uudistus vahvistaa yksilön oikeutta itse päättää omien asioidensa hoitamisesta tulevaisuudessa, mikä on keskeinen osa itsemääräämisoikeutta ja yksilönvapautta. Edunvalvontavaltuutus tarjoaa joustavan ja kevyemmän tavan huolehtia omista asioista verrattuna perinteiseen edunvalvontaan. Se perustuu valtuuttajan ja valtuutetun väliseen luottamukseen, ja valtuuttaja voi itse määritellä, miten valtuutetun tulee toimia ja miten tämän toimintaa valvotaan.

Lakiesityksessä ehdotetaan useita käytännön helpotuksia. Esimerkiksi valtuutettu voisi antaa tavanomaisia ja taloudellisesti vähäisiä lahjoja päämiehen puolesta ilman esteellisyysäännösten soveltamista. Tämä tekee arjen asioiden hoitamisesta joustavampaa. Lisäksi sääntely kiinteistöihin liittyvissä oikeustoimissa selkiytyy ja valtuutetun esteellisyysäännöksiä supistetaan tarpeettomien rajoitusten poistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Esitys myös nostaa rekisteröintirajoja alaikäisten edunvalvonnassa, mikä vähentää turhaa hallinnollista työtä holhousviranomaisilta ja tekee järjestelmästä joustavamman. Holhoustoimen lupavaatimuksia tarkennetaan ja poistetaan tietyissä tilanteissa, kuten metsän myyntiin liittyvissä puukaupoissa tai kuolinpesän yhteishallintoon liittyvissä sopimuksissa. Näillä muutoksilla vähennetään byrokratiaa mutta turvataan edelleen päämiehen oikeudet ja omaisuus.

Uudistus edistää yksilön itsenäisyyttä ja mahdollistaa henkilökohtaisen päätösvallan säilyttämisen myös tilanteissa, joissa oma toimintakyky heikkenee. Samalla laki selkeyttää valtuutetun ja edunvalvojan rooleja, vähentää hallinnollista taakkaa ja mahdollistaa joustavamman, valtuuttajan tahdon mukaisen asioiden hoidon.

Kiitän ministeri Leena Merta huolellisesta valmistelusta ja siitä, että tässä esityksessä on onnistuttu tasapainottamaan yksilön oikeudet, turvallisuus ja viranomaisten tarpeet. Toivon, että uudistus saadaan voimaan mahdollisimman pian, jotta jokaisella suomalaisella on selkeä ja turvallinen tapa huolehtia omista asioistaan myös tulevaisuudessa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

15.32 **Juho Eerola ps:** Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa rouva ministeri! Nyt on kerrankin täällä esityslistalla eduskunnassa asia, josta luulisi itsenikin jotain ainakin periaatteen tasolla tietävän, koska olen tänä vuonna joutunut näitten edunvalvonta-asioitten kanssa työskentelemään. Tämä nyt käsittelyssä oleva esitys ikään kuin saattaa ajan tasalle, päivittää edunvalvontavaltuutuksen ja holhoustoimen sääntelyä sillä viisiin, että päämiehen tahto toteutuu aiempaa sujuvammin ja läheisten työ helpottuu sekä myöskin, niin kuin aina tavoitteena on, byrokratia kevenee. Tämä on käytännön parannus kymmenilletuhansille suomalaisille perheille ja sitten myöskin tämän Digi- ja väestötietoviraston eli entisen maistraatin arkeen ja työhön.

Ensinnäkin tämmöiset tavanomaiset ja vähäiset lahjat, niin kuin ministerikin tuossa äsken kertoi, voidaan jatkossa antaa, jos ne on valtakirjassa yksilöity, myös silloin, kun valtuutettu olisi muuten ollut esteellinen. Tämä ratkaisee toistuvan inhimillisen tilanteen, just niin kuin kuvattiin äsken, että syntymäpäivälahjojen ja joululahjojen ja tämän tämmöisten kohdalla ei mihinkään muotovirheisiin sitten kaaduta.

Toisekseen sitten näihin kiinteistötoimiin ei enää vaadita erillistä määräystä, kun valtuutettu voi toimia suoraan valtuutuksen nojalla, ellei valtuuttaja ole valtakirjassa sitten toisin määrännyt. Tämä ehkäisee sellaiset turhat edunvalvontamääräykset ja lupakierteet, ja silti valtuuttajalla säilyy oikeus rajata. Tätä uutta sovelletaan vain uusiin valtuuksiin, mikä on sitten selkeää ja ennakoivaa.

Kolmannekseen, kun tälle valtuutetulle joudutaan määräämään tilapäinen edunvalvoja, esim. jonkun tällaisen esteellisyyskeissin vuoksi, niin hänen toimintaansa ohjaa valtuutuslaki, jotta valtuuttajan tahto säilyy aina tämän asian keskiössä. Tämä on johdonmukainen ja päämiehen edun mukainen linjaus ainakin omasta mielestäni.

Esteellisyttä kevennetään jatkossa, eli pelkkä suhde vanhemman sisarukseen ei enää estä näitten asiointien hoitoa. Tavoite on mielestäni järkevä, ja sillä vältetään sitten tämä ylijääviys ja tämmöiset turhat hakemukset, kuitenkin päämiehen etua tässäkin millään lailla vaarantamatta.

Sitten alaikäisten osalta varallisuusrajat nostetaan, ja tämänkin ministeri oikeasti jo kuvasikin, mutta kerrataan vielä, että rekisteröinti 30 000 euroon ja poistaminen 20 000:een. Tämä on nimenomaan siitä rahanarvon muutoksesta ja keventää perheiden taakkaa ja samalla myöskin suojaa edelleen tätä lasta.

Tämä lupasääntely, mikä tässä nyt ajantasaistetaan, tarkoittaa sitä, että luovutaan luvasta elinkeinon harjoittamisessa päämiehen lukuun tai kuolinpesän yhteishallinnassa ja sitten näissä puukaupoissa ja maa-aineksissa.

Laina täsmennetään koskemaan uusia rahalainoja. Sijoittamiseen tuodaan myöskin tarvittaessa semmoinen puitelupa. Yhteinen nimittäjä tässä on päämiehen edun turvaaminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys, niin kuin lähestulkoon kaikki hallituksen esitykset, tuo arkijärkeä lakiin eli vähemmän leimoja, enemmän luottamusta. — Kiitokset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

15.36 **Aki Lindén sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämän päivän uutisten pääuutinen kello kahdeksan uutislähetyksessä ja kello yhdeksän uutislähetyksessä käsitteli edunvalvonta-asioita. Katsoin, mitä Ylen kirjallisessa versiossa samasta uutisesta kerrottiin, ja en siteeraa sitä sen laajemmin, mutta otsikko on ”Tytär menetti mahdollisuuden valvoa äitinsä hoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

vaa — syynä kohtalokas moka edunvalvontavaltuutuksessa”. Tämän uutisen pääsisältö oli se, että siinä kerrottiin, että Digi- ja valvontavirasto hylkää tai jättää vahvistamatta noin neljäsosan kaikista niistä valtuutusasiakirjoista, ja syyt ovat hyvin yksinkertaisia: Joko se on tehty liian aikaisin, eli ihmiset eivät ole ymmärtäneet tehdessään sitä edunvalvontavaltuutusta, että vielä ei ole sen vahvistamisen aika. Toinen puoli hylkäämisiä johtuu puutteista niissä asiakirjoissa. Esimerkiksi Ylen uutisessa kerrottiin, että todistajat ovat saattaneet olla lähisukulaisia, mikä ei tietenkään ole mahdollista.

Mutta sitten tuli esille tämä asia, josta nyt tuo otsikkokin oli tehty, ja se liittyi tilanteeseen, jossa oli hyvin huolellisesti laadittu tämä edunvalvontavaltuutus mutta ei oltu sillä tavalla tehty siitä täysin kattavaa, että se olisi koskenut myös valvottavan hoitoon liittyviä sairaskertomus- tai potilasasiakirjamerkintöjä, ja kun sitten tämä hoivayksikköön joutunut valvonnanalainen henkilö, jolle tämä edunvalvonta oli olemassa jo, oli saanut äkillisen sairaskohtauksen ja kun ei erikseen oltu mainittu tähän liittyvää valtuutusta, niin nyt sitten valtuutettuna oleva henkilö, tässä tapauksessa tytär, ei pääse tarkastelemaan näitä äitinsä sairaskertomusmerkintöjä.

No, otin tämän esimerkin nyt vain siksi esille, että nyt käsittelemme tätä edunvalvontavaltuutusasiaa, ja kuten täällä eräät muutkin kollegat ovat sanoneet, nämä ovat tulleet sillä tavalla tutuiksi itselleni lähiomaiseni takia: teimme puolisoni kanssa kaksi kolme vuotta sitten tällaisen valtuutuksen, ja olen huomannut, että vaikka tässä on lääkärin koulutus itsellä, niin eivät nämä ole helppoja asioita. Sen takia huolestuin tänään jo siinä meidän ensimmäisessä asiassa, joka oli tämä DVV eli tämän viraston digiasioden käsittelyn lisääminen ja ikään kuin suoran kansalaispalautteen vähentäminen. Nämä ovat oikeasti vaikeita asioita. Esimerkiksi tässä tapauksessa, johon tässä äsken viittasin, kerrottiin, että Pirkanmaan hyvinvointialue käyttää ihan itse keksimäänsä käsitettä ”laaja edunvalvontavaltuutus”, joka ei ole virallinen juridinen termi, mutta joka kattaa myös nämä hoivakysymykset.

Eli minun viestini tässä lähetekeskustelussa, josta nyt on kysymys, ei ole esitellä niin kuin uudelleen tätä lakia, jonka ministeri erinomaisesti esitteli, vaan että nyt täytyy kiinnittää kaikkiin niihin puutteisiin huomiota, joita käytännön elämässä liittyy näihin asioihin, [Puhemies koputtaa] koska nämä eivät ole helppoja asioita. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

15.40 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindén aloitti juuri sellaisella asialla, mitä itse tässä edunvalvontavaltakirjakysymyksen osalta myöskin mietin. Kun tätä lainsäädäntöä nyt tässä päivitetään, jos näin voi sanoa, ja laitetaan sitä ajan tasalle ja korotetaan tiettyjä rajoja ja tehdään käytännönläheisemmäksi, mikä on hyvä asia, niin tässä on kuitenkin erittäin periaatteellisesta ja isosta asiasta kysymys, kun tehdään tällainen edunvalvontavaltakirja, jossa valtuutetaan joku henkilö toimimaan puolesta, kun itse ei enää kykene. Tässä on kysymys valtavan isosta luottamuksen osoituksesta ja myöskin erittäin herkästä asiasta, jos ajatellaan, kuinka perhepiirissä tai muualla sitä varallisuutta ja muita asioita hoidetaan. Tekohetkellä, kun tätä valtakirjaa tehdään, tulee mieleen sama iso kysymys: kuinka nämä osataan tehdä niin laveasti, että se, joka on saanut valtuutuksen, saa tehdä niitä asioita tämän henkilön puolesta, joka on valtuuttanut? Tämä kysymys tuli esiin myös tämän päivän uutisessa, ja siinä mielessä ehkä meidän pitäisi miettiä, mitä me voimme tehdä, että tieto leviää paremmin. Tässä puhutaan kuitenkin kymmenistätuhansista so-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

pimuksista eli valtavasta määrästä asioita, ja nyt kun näitä siirretään valtakirjalla entistä enemmän, niin tämä olisi aika tärkeää hoitaa.

Nämä uudistukset, mitkä liittyvät kiinteistöihin ja näihin pieniin lahjoihin ja muihin, ovat ihan järkeviä muutoksia, ja kokonaisuudessaan tämä ajan tasalla pitäminen on meidän tehtävä, ja tässä on hyviä ehdotuksia siihen. Mutta miten varmistetaan, että silloin, kun se allekirjoitus tehdään, että nyt luovutan tämän, se tehdään oikea-aikaisesti ja oikealla sisällöllä? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Meri.

15.42 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos, arvoisa puhemies! Olisin tuossa valiokunnan puheenjohtaja Eerolaa kiittänyt hyvästä tiivistyksestä, mutta hän lähti jo työn touhuun. — Mitä tulee tuohon edunvalvontavaltuutuksen kirjoittamiseen ja ajankohtaan, niin sen hän voi tietysti tehdä milloin tahansa, ja se tulee voimaan vasta silloin kun henkilö menettää sen toimintakyvyn. Tietysti tässä laissahan on säädetty vain siitä, että on valtuuttamistarkoitus. Tämä on kyllä hyvin paljon tiedottamiskysymys, ja ehkä toivoisin, että meillä olisi tulevaisuudessa vaikkapa sähköinen edunvalvontavaltuutus, joka kysyisi erikseen nämä kysymykset, koska taloudellisten asioiden hoitamisen luovuttaminen on kuitenkin paljon pienempi asia — no, voi siinäkin ongelmia tulla — mutta se henkilöä koskeva on niin hyvin henkilökohtainen, se on terveydestä päättäminen, se on terveystiedoista päättäminen, hyvin henkilökohtaisista asioista, ja se on ajateltu niin, että pitää oikeasti olla ymmärrys siitä, että minä luovutan tahtoni niin sanotusti sinun takataskuusi. Toki niin päämiehellä kuin valtuuttajallakin säilyy oma toimintakelpoisuus sen mukaan, miten hän on oikeustoimikykyinen, mutta sen näyttäminen on sitten hyvin haasteellista. Monethan näitä valtakirjoja tehdessään jo siinä vaiheessa pyytävät lääkärinlausuntoa, jottei tule sitten riittaisuuksia myöhemmin siitä, onko hän ymmärtänyt valtakirjaa tehdessään enää sen valtakirjan merkityksen. Toisinaan on nähty tilanteita, joissa sisarukset ovat sitten erimielisiä, että sinut on valittu tähän tehtävään ja minäpä nyt en oikein tästä tykkää ja onkohan sitten tätä ymmärretty.

Tämä on erittäin tärkeä asia, että ihmiset ymmärtävät, mihin valtuuttaa, minkälaisiin asioihin, ja sinne voi laittaa toimintaohjeita ja rajoituksia, koska se on kahden ihmisen välinen luottamussuhde. Toki sitten vaikka olisi vähän huonommassakin kunnossa, niin sitten jos luottamus menee, voidaan vapauttaa valtuutettu tehtävästä ja määrätä siihen ehkä se henkilö, joka on toissijainen valtuutettu, jos sellaista on määrätty, tai sitten edunvalvonta. Nämä ovat erittäin tärkeitä kysymyksiä, ja tämä on tasapainoilua siinä, että kun luovuttaa sen henkilöä koskevan päätöksenteon, niin se on iso ja merkityksellinen asia ja se pitäisi pohtia rauhassa. On hyvä, että olette tehneet ajoissa edunvalvontavaltuutuksen, se kannattaakin tehdä ja sitä voi vaikka päivitelläkin ja antaa toimintaohjeita valtuutetulle.

Näistä sähköisistä palveluista haluaisin itse tällaisen mallipohjan, millä sen voi tehdä ja sitä ohjata. Meillähan tällä hetkellä hyvin paljon tehdään töitä siihen, että saadaan esimerkiksi sähköinen osakasrekisteri ja sähköinen perukirja verottajan palveluihin ja rekisteriin, ja se on pääsääntöisesti VM:n alla, mutta meillä tehdään pohdintaa siitä, miten me voitaisiin just edistää sitä, että voisi hoitaa näitä henkilöä koskevia asioita sähköisesti paremmin, mutta toki se edellyttää, että on oikeus hoitaa niitä.

Sitten taas edunvalvontavaltuutetun esteellisyyttä koskevia säännöksiä vielä jatkopohditaan — niitä tuli lausuntokierroksella Digi- ja väestötietovirastolta esille — ja sitten tiet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

tyjä yksityiskohtia eräissä perinnöistä luopumisissa, varsinkin kansainvälisissä perintötilanteissa.

Tämä on äärettömän tärkeää, kuten nostitte esille, että ymmärtää, mitä on valtuuttanut ja kenet on valtuuttanut, koska toinen pystyy kyllä hyvin paljon asioita päättämään.

Sen verran sanon, kun katsoin semmoista tosidokumenttia tuossa, missä oli Yhdysvalloista julkkis, jolle oli määrätty heidän lain mukainen edunvalvonta, että kyllä meillä päämies, on se sitten valtuutettu tai sitten päämies holhoustoimilain mukaan, saa hyvin paljon tietoa itsestään ja omia asioita koskevia tietoja, ja Digi- ja väestötietovirastoon voivat milloin tahansa päämiehet itsekkin soittaa. Meillä on oikein hyvä järjestelmä, joka turvaa sen henkilön, jonka asioita hoidetaan, oikeusturvan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.